

KOSIN XONÑN

MEDƏTNRIN SURHULЬD
KERGTӘ ZURNAL

Xalqının degr-gazetin izdatelstv
Elst—1936 z.

x 12

KOSIN XONЪN.

MEDӘTNRIN SURHULЬD
KERGTӘ ZURNAL

XALЬMG TANHQIN DEGTR HARHAÇ
ELST 1936 z.

Сдано в производ. 29/II-36 г. Подпись к пат. 14/III—36 г. Омск № 718. Изд. Казназдата.
Заказ № 390. Формат бум. 62×94 $\frac{1}{16}$. В печ. л 22000 знак. Тираж 15000.
г. Элиста. Типография № 1 КазнГИЗа.

Bakşnrt

En zurnal cag zuur, bukvar harti, harçax zurnal.

Tyryləd dərvn yzg zaahad, caarandnъ ədr bolhn nezəd yzg zaax kergtə. Tyryləd dərvn yzg zaaxlarn iim uçrtahar zaazax jumn. Bydyn zalu, kyykd uls biçkn kyykdə ədl bış. Tedn kyyñə zaasig nəvçk tyrgər medx josta. Ekn avgt olar yzg zaaxla caarandnъ umşx ygs olz avxd sən bolx Kemr tyryn neg ədr dərvn yzg zaadg col uga bolad vəəxlə, noxa gidg ygig xojr taslad xojr ədrt yzgydinъ zaatn. Uzgyd zaaxasn urd noxa gidg ygig bar yzgydər dosk deer biçtn. Biçkəd bijtn todrxahar, səənər umşz əgtn. Neg, xojr, hurv umştn. Tiigkəd surçax ulsar cuharaharnъ umşultn. Dəkəd kyn bolhnar umşultn. Tiigəd surhzahad karndaşar tetradtňn biçyltn. Tiigəd xojr, hurvn edr zaahad en noxa gidg yglə tanıbdultn.

Noxa gidg ygig salu niilvr niilvrər taslad biçəd yzyltn. Niilvr bolhnig umşdg dasxtn. Dəkəd xojr niilvrig niilyləd neg yg kegəd umşdg dasxtn. Harinъ damşahad ter ygin niilvrigid tetradtňn biçylə vəətn. Niilvmyd umşdg dasxçkad, ter noxa gidg ygin yzgydig salu-saludnъ caasnd biçəd yzyltn. Tednig tetradtňn biçyltn. Salu yzgydəs dəkəd niilvrigid, bykl yg kegəd umşultn. Ter noxa gidg ygig səənər medz avsinъ medxin kergt, ter yzgydig salu saludnъ yzyləd „en noxa gidg ygd kedydgç ormd vəənə“ giz surtn. Kyn bolhnas surtn. Ligəd noxa gidg yglə tanıbdulçkad, tegəd yzgyd zaatn. En noxa gidg yg deer biçk udan vəəsnəsn biçə əətn. Enyg səənər medyləd avçxla caarandnъ zaaxd amr bolx. Caaranк ygst tanıdgə hancxn yzg xarhzax. Ter ygig umşz əgəd, en ygd tana es tanıdg jaınaran yzg vəənə gigəd surxlatn, surçax uls evrən vijsnъ kelz əgcxax. Tegəd

ta yzgig dornъ zaahad өгтн. En iigəd caarandnъ zaatn. Zug neg jum teryn martxmn biş: Surçax uls cuhar negn kyrtlən tana zaazasn yzgydig medz avsinъ medçkəd tegəd caarandnъ zaatn. Es iigxlə tana kədimş kycc sən kədlıms bolxn uga.

Biçmr yzgydig yzgydən daxuln zaahad jovtn. Tyryləd karandaşar nıçyltn, harnъ damşad irxlə bekд orx kerгtə. Bek, yzg jahad bolv çign olz avx kerгtə. Onьdind karandaş jahz vərxig, ruçk jahz vərxig, tetradən jahz vərxig zaahad vəex kerгtə. Uzgydig çıkər, səəxnər biçdg surhx kerгtə. Endy ugahar biçdg surhx kerгtə. Iim dasltig, medrlig ekn avgas avn es dasxxla mu bolx.

Kosin Xopъп.

1936 z. Fevrаль сарин 28 өдт

NOXA

N

o

x

a

n o x a

n n o o x x a a

noxa

XƏN

ΘΘ

X

Ə

n

x x

n n

θ θ

xən

XAŞA

ŞŞ

xa

şa

x a ş a

a a a

ş ş ş

x x x

xاشا

Xar xən

Rr

x

a

r

XAR

x x

r r

a a

xar

Mørn

Mm

m

θ

r

n

MM M

θ θ

r r

n n

mørn

Dd

Mərd xaşad

x a ş a d

mərn xaşad

x x s s a a d d

Mərn xaşad.

Xən xaşad.

xad	od	xaş
ad	xada	şa
oda	Dax	şam

Adun

Uu

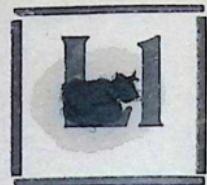
a d u u n

adun

a a d d n n u u u

Adun aşna.

adun	şud
Udan	nur

mal

m a l

La

M M a a l l

Mald odla

ulan
xalun
dulan

nur
mən
şulun

Ee

En alx

e

n

en alxar xad.

en alx mana.

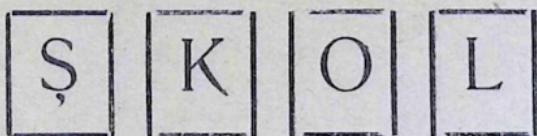
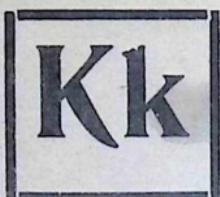
en xaşa xa.

e e e e en
En xaşa xa.

Em
nern

del
mel

ŞKOL

En mana şkol.

Nona şkold od.

Namru şkold odla.

κ κ κ κ şkol
Nona şkold od.

kəl	mokn
moka	kerm

Nona

KӨRƏ

Ә

KӨ RƏ

Laku en mod kərəd.

Kəkə mod kərədlə.

Kəkə nər xələ.

Namru mərnə xasa kelə.

ə ə ə ə kərə

Kəkə nər xələ.

dərə

malə

xər

İi

MAŞIN

ma | şin

Şin maşin.

Maşin olna.

Mini maşin şin.

i i i i maşin.

Mini maşin şin.

şim

şir

kir

şil

şikr

idən

XAZAR

Zz

xa zar

Kiru xazar kenə.

En mana kolxoz.

En mana kolxozin mal.

Z Z Z Z xazar.

En mana kolxoz.

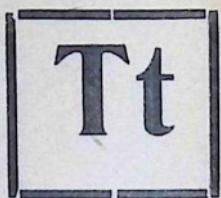
zara

zura

kezə

zax

TƏRƏN

tə rən

Kolxozin tərən.

Mana kolxoz dala tərətə.

Kolxoz traktorta.

Kolxoz oln maşitə.

T t tərən traktor.

Kolxoz oln maşitə.

Taka

Kitə

Torm

Term

Kitd

Utan

GER

Gg

g e r

Modn ger.

Kolxozin modn ger.

En ger Goga kelə.

Kolxozin ger dulan.

Gg ger

Kolxozin ger dulan.

gerl
gerin

şog
gəgən

NYDN

Yy

ny	dn
----	----

Kymən nydn mu.
Kymə xold yzxş.
Kirun nydn gemtə.
Kiru nydən emnyl.

*y y nydn
Kiru nydən emnyl.*

gyn	şydn	kyzyn
zyn	nykn	şryyn

SØG

Ss

s **θ** **g**

Kolxoz dala søg tærlæ.

Ter søgæs ik søg unla.

Søgin xaş sən.

Tos kexlæ xaş degəd sən.

Søg ikær tær xlæ sən.

Ss ss søg

Søgin xaş sən.

mis

sam

sur

usn

kysm

zy sm

BAZR

BéB

Ba | zr

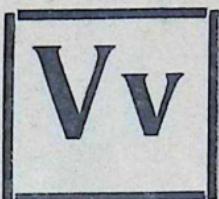
Mana kolxozin bazr ik bolna. Bazrt ysn, tosn orna. Xən, ykr mərn bas orna. Bazrt əmtn big-big gigəd bənə.

Bə bazr

Bazrt, temsn bas orna

bog	ab	bulg	balg
bag	dab	belg	bilg

ŞOVUN

Şo | vun

Şovun ik olzta. Şovun max
əgnə. Şovun əndg, bul əgnə.
Mana kolxoz takaəsknə. Dala
ərvlg, əndg avna. Kolxoz-
mud şovu əskxlə sən bolx.

Vv şovun

Ova	Avad	Avla
Dava	Davad	Avlav

MAZAR

Zz

Ma | zar

Mazar. Zora.

Mazar tergn u.

Mazar tergn əvsnd sən.

Mini mərn zora.

Mini mərn xurdn zora.

Zz mazar.

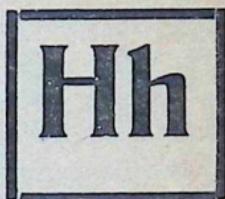
Mini mərn zora.

Zid

Liz

Zirn

zalv

Şalh

Əvsnə xadıhn eklv. Hərə hanzdan hal orulad şalhan bərəd harv. Hərən hazr ik biş. Bolv zəvər udan xadv. Hərə kolxozd orxar sedlə. Zug Hərə kulagin yg daxna gigəd kolxozi avsn uga. Oda Hərə endyhən medv. Kolxozin zirhl sən bat zirhl giz Hərə sanv.

Hh şalh

Hərən hazr ik biş.

Car

Cc

C a r

Xavr bolv. Tərə tərx cag irv. Kolxozin brigads cuhar kədilmən orv. Kyn bolhn cuhar kex kədilmən mednə. Cag yrxs. Hazran darud xahlad təgsəv. Cuhar şunz kədlv. Ter dotr brigadir Cahān ikər şunz kədlv. Cahana brigad kədilmən bolzgasn ert təgsəv. Cahana brigad talin brigadt nəkd bolv. Mana kolxoz talin kolxozmudas cuharahas ert kədilmən təgsəv. Mana kolxoz nutgin ulan doskd orv. Cahan bas orv.

Cc car car

Cuhar şunz kədlv.

Ças

Çç

Ç a s

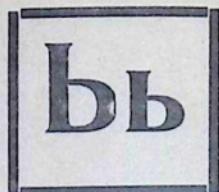
Manz Stalingradin zavodt kədlzələ.
Şunz kədləd zurahan əmtnəs tyrylz
kycədg bolv. Ter kədlmştən neg çasar
belg avç. Sən ças. Zavodt çasar kədl-
mş kedg surç. Oda Manz kolxozd
brigadir bolzana. Kədlmşən çasar kenə.
Manzin brigad neg çign ədr yrəxş.
Kədlmşən digitəhər kenə. Ken kedy
ças kədlsig mednə. Manzin brigad
kədlmşərn negdgç brigad bolv.

Çç ças

Kədlmşən çasar kenə

Manzin brigad neg çign
ədr yrəxş.

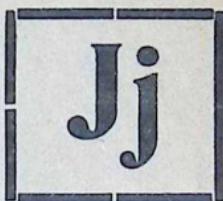
Onъs

Medətən surhulъ omşlhna gert bolna. En gerin neg өrədnъ medətnr surna. En өrəhinъ Buva xələnə, xurana. Buva bas surhulъ surna. Buva zalxurxş. Onъdin өrəhən uhahad cevrər vərnə. Surhulin nom çilxlə Buva өrəhən səvyrdnə. Onъslad tylkyrinъ dyrçkəd xərnə.

Onъslad tylkyrinъ dyrçkəd xərnə.

Jaman

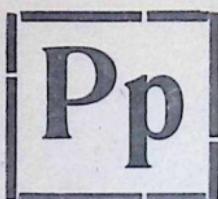
Ja man

Jaman olzta mal. Jaman ys, max
əgnə. Jaman bul əgnə. Jaman xojr,
hurvn işk əgnə. Jamana bul kerqtə
jumn. Jirdən jaman ik olzta mal. Kol-
xonъgud olar jama əsktn.

Jj jaman

Jirdən jaman ik olzta mal.

Plug

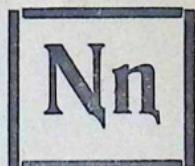

Mana kolxoz 5 plugar hazr xahlna. Plug bolhnd 3 par car tatna. Urdnъ xahlad uga hazr bolxla 4 par car tatna. Plug bolhnig jovuldg uls harhna. Pyrvə neg plug xələnə. Amrsn cagtan plugan xələhəd arçad jovna. Pyrvən plug xamxrsn uga. Kədilmiş çilxlə Pyrvə plugan, arçad, cevrləd sara dor zogsav. Zərm nəkdydnъ plugan arçl uga zogsav. Pyrvən plug şin jumn kevtə gilvknə. „Kolxozin jumn—mini jumn“—giz Pyrvə sanна.

Pp plug

Pyrvən plug xamxrsn uga.

Dən

En zil ykr uga kolxoznъg uga.

Ter jungad gixlə SSSR-in Sovnar-kom boln Komuna partin ax komitet ykr uga kolxoznъgudt dən bolx togtavr kelə. Ykr avsn kolxoznъgud ykrinnъ yniň kəlsnəppъ ədrəs dañcav.

Mana kolxozin çlen Sanz bas ykrtə bolv. Kezənə təryň ykr uga jovsn kyn.

Sanzin gerin kyn Cahan bas kədlnə. Zil çiləd kəlsnə ədrin to avgdv. Sanz, Cahan xojr zəvər iň kəlsnə ədrətə bolz. Ukrin yn dañcahad canъ yldv.

Nn dən

Ykrin yn dañcahad canъ yldv.

Fabrik

Filatova fabrikd kədlnə. Ter fabrikd koft, şarf əlgəd kenə. Filatova kədlimşən mednə. Kədldg maşihən mednə.

Filatova fabkomin çlen bolzana.

Filatovin sedvərər fabrikd jaslı harv. Filatovin kyçər medətə uls surhdg surhulı harv.

Filatova şunz udarnıg bolz kədlnə. Kədlimşçnr cuhar Filatovd durta.

Ff faərik

*Filatovin sedvərər fabrikd jaslı
harv.*

Ygs əəsəs byrdsı boldg.
Egşg əs, xadvr əs giz bəədg.
Egşg əəsig iim yzgydər (temdgydər)
temdgldmn: a, e, ə, i, o, ə, u, y.
Xadvr əəsig iim yzgydər temdgldmn:
b, c, ç, d, f, g, h, k, l, m, n, p, r, s, ş,
t, v, x, z, z.

Neşri

Udata egşg əs, udan uga egşg əs
bəənə. Udata egşg əəsig davxrlz
biçdmn. Ylgyrlxd: teerm (buudə teerm-
ddg). En ygd e udanar tatz kelgdnə.
Term (gerin term) gidg ygd e udanar
tatz kelgdxş, şuluhar kelgdnə, ter
uçrar xojr e biçgdzəxş.

Udata egşg əəg ygin tyryn niilvrt
(slogd) sonsgdxlənən biçdmn. Ylgyrlxd:
kyykn, noosn, kyynə, zyynə. Ygin
xojrdgç boln caaranık niilvrmydtnə
udata əs biçdmn viş. Ylgyrlxd: udanar,
zuzanar, bylənər.

Aa	Bв	Cc	Çç	Dd
<i>Aa</i>	<i>Bв</i>	<i>Cc</i>	<i>Çç</i>	<i>Dd</i>
Ee	Әә	Ff	Gg	Hh
<i>Ee</i>	<i>Әә</i>	<i>Ff</i>	<i>Gg</i>	<i>Hh</i>
İi	Jj	Kk	Ll	Mm
<i>i</i>	<i>Jj</i>	<i>Kk</i>	<i>Ll</i>	<i>Mm</i>
Nn	Nң	Oo	Өө	Pp
<i>Nn</i>	<i>Nң</i>	<i>Oo</i>	<i>Өө</i>	<i>Pp</i>
Rr	Ss	Şş	Tt	Uu
<i>Rr</i>	<i>Ss</i>	<i>Şş</i>	<i>Tt</i>	<i>Uu</i>
Vv	Xx	Yy	Zz	Zz Ьь
<i>Vv</i>	<i>Xx</i>	<i>Yy</i>	<i>Zz</i>	<i>Zz</i> Ьь

Ongor

Çıklır

27 xalxd doras 3-4-gç mərt „Kolxonıqud“—giz barlı
gdz. Umışlarn „Kolxoziqud“—giz umıştn.